

Przedmiotowe zasady oceniania z języka niemieckiego dla klasy VII obowiązujące w Szkole Podstawowej im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Bliziance.

Niniejsze *Przedmiotowe Zasady Oceniania* opracowano na podstawie *Programu nauczania języka niemieckiego jako drugiego języka obcego w szkole podstawowej* autorstwa Aleksandry Kubickiej, na poziomie edukacyjnym **II.2**, realizowanym w trakcie pracy z podręcznikiem *Magnet smart I* Wydawnictwa LektorKlett.

I Wprowadzenie

Przedstawiona poniżej propozycja *Przedmiotowych Zasad Oceniania* z języka niemieckiego odwołuje się do następujących dokumentów:

Ustawa z 14 grudnia 2016 r. **Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe**, Dz.U. z 2017 r. poz. 60

Ustawa z 14 grudnia 2016 r. **Prawo oświatowe**, Dz.U. z 2017 r. poz. 59

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej

PZO z języka niemieckiego zawierają informacje o wymaganiach przedmiotu i kryteriach oceny postępów ucznia, a powinny być stosowane przy uwzględnieniu wewnątrzszkolnych zasad oceniania.

O rozkładzie materiału decyduje każdorazowo nauczyciel, uwzględniając potrzeby uczniów danej klasy czy szkoły oraz mając na uwadze sposób organizacji kursu w danej szkole.

II Ogólne kryteria oceny biegłości językowej w zakresie szkolnych wymagań edukacyjnych: podstawowym i ponadpodstawowym

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia kryteriów oceny dopuszczającej, a deficyty w zakresie wiedzy i umiejętności nie pozwalają na kontynuację nauki na kolejnym etapie nauczania.

Zakres wiedzy i umiejętności	Poziomy wymagań edukacyjnych	Podstawowy poziom wymagań edukacyjnych		Ponadpodstawowy poziom wymagań edukacyjnych	
		Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
Wiedza (fonetyka, ortografia, środki językowe)		Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
		<ul style="list-style-type: none"> - zna niewielką liczbę podstawowych słówek i wyrażeń - w wymowie i w piśmie popełnia liczne błędy - zna tylko podstawowe reguły gramatyczne - z trudem wykonuje zadania leksykalno-gramatyczne 	<ul style="list-style-type: none"> - zna podstawowe słownictwo i wyrażenia, ale popełnia błędy w ich wymowie i zapisie - zna większość podstawowych struktur gramatyczno-leksykalnych - zadania wykonuje powoli i z namysłem 	<ul style="list-style-type: none"> - zna większość słownictwa i wyrażeń i z reguły poprawnie je wymawia i zapisuje - zna wszystkie struktury gramatyczno-leksykalne i rzadko popełnia błędy w zadaniach 	<ul style="list-style-type: none"> - zna wszystkie wprowadzone słówka i wyrażenia, bezbłędnie je wymawia i zapisuje - zna wszystkie struktury gramatyczno-leksykalne i zadania wykonuje z reguły bezbłędnie

Umiejętności	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
<p>1. receptywne (słuchanie/czytanie)</p> <p>2. produktywne (mówienie/pisanie)</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie podstawowe polecenia nauczyciela i bardzo proste i krótkie teksty odsłuchowe - rozumie ogólny sens tekstów pisanych - nie potrafi lub wykonuje częściowo zadania odsłuchowe i na czytanie <ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się krótkimi zdaniami i frazami - wypowiada się bardzo powoli - tworzy niespójne i proste teksty pisane - niewielki zakres słownictwa i struktur ogranicza wypowiedź - błędy leksykalno-gramatyczne często zakłócają komunikację 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie polecenia nauczyciela - potrafi częściowo wykonać bezbłędnie zadania odsłuchowe i na rozumienie tekstów pisanych <ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się dość powoli, ale dłuższymi zdaniami - tworzy bardzo proste teksty pisane, z niewielką liczbą błędów - posiada wystarczający zasób słownictwa i struktur, żeby przekazać bardzo prostą informację - potrafi wypowiedzieć się logicznie i spójnie, choć z błędami, nie zakłócającymi ogólnego sensu wypowiedzi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie wszystkie polecenia nauczyciela i poprawnie wykonuje zadania odsłuchowe i na rozumienie tekstów pisanych <ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się dość płynnie, odpowiednio długimi zdaniami - tworzy proste spójne teksty pisane - posiada urozmaicony zasób słownictwa, umożliwiając przekazanie prostej informacji w logiczny i spójny sposób - popełnia nieliczne błędy niezakłócające komunikacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie wszystkie polecenia nauczyciela i bezbłędnie wykonuje zadania odsłuchowe i na rozumienie tekstów pisanych <ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się płynnie stosując poznane struktury gramatyczno-leksykalne - tworzy proste, logiczne i spójne teksty pisane, wykorzystując poznane słownictwo i struktury - nie popełnia błędów gramatycznych i leksykalnych

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie kryteria oceny bardzo dobrej, a także wykazuje się dodatkowymi umiejętnościami i wiedzą wykraczającą poza wymagania oceny bardzo dobrej.

III Zakresy tematyczne podlegające ocenie na poziomie II.2

- człowiek (np. dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia, emocje, umiejętności i zainteresowania);
- miejsce zamieszkania (np. dom i jego okolica, pomieszczeń i wyposażenie domu, prace domowe)
- edukacja (np. szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się, przybory szkolne, życie szkoły);
- praca (np. popularne zawody, miejsce pracy)
- życie prywatne (np. rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, urodziny, święta);
- żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki, lokale gastronomiczne);
- zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, korzystanie z usług);
- podróżowanie i turystyka (np. środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, hotel, wycieczki);
- kultura (np. uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje);
- sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, uprawianie sportu);
- zdrowie (np. samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie);
- świat przyrody (np. pogoda, pory roku, rośliny i zwierzęta, krajobraz)

IV Struktury gramatyczne

Treści gramatyczne są podstawą skutecznej komunikacji. Poniższe zestawienie struktur gramatycznych ma charakter informacyjny. Struktur gramatycznych należy używać do realizacji tych funkcji językowych i sytuacji komunikacyjnych, w których mają one zastosowanie i które są niezbędne na danym etapie edukacyjnym i poziomie zaawansowania.

Rodzajnik

- rodzajniki (nieokreślony, określony) i ich stosowanie
- stosowanie rzeczownika bez rodzajnika

Rzeczownik

- odmiana rzeczownika
- tworzenie liczby mnogiej
- rzeczowniki złożone, zdrobniałe, określające zawód i wykonawcę czynności
- odmiana imion własnych
- rzeczownik po określeniu miary i wagi

Zaimek

- zaimki osobowe, nieosobowe, zwrotne, dzierżawcze, wskazujące, pytające, nieokreślone

Przymiotnik

- przymiotnik jako orzecznik i jako przydawka
- regularne i nieregularne stopniowanie przymiotnika
- przymiotniki utworzone od nazw miast, krajów i części świata
- przymiotnik z przedrostkiem *-un*

Liczebnik

- liczebniki główne i porządkowe
- użycie liczebników w oznaczaniu miary i wagi, powierzchni i objętości

Przysłówek

- przysłówki zaimkowe w pytaniu i w odpowiedzi
- przysłówki czasu i miejsca

Partykuła

- użycie partykuł, np. *sehr, viel, immer*

Przyimek

- przyimki z celownikiem, z biernikiem, z celownikiem lub z biernikiem

Czasownik

- formy czasowe czasownika (strona czynna): *Präsens, Perfekt*
- formy *Präteritum* czasownika *sein*
- czasowniki posiłkowe: *sein, haben, werden*
- czasowniki nieregularne ze zmianą samogłoski
- czasowniki rozdzielnie i nierozdzielnie złożone
- czasowniki zwrotne
- czasowniki modalne w trybie oznajmującym
- forma *möcht-*

- tryb rozkazujący
- bezokoliczniki z *zu* i bez *zu*
- rekcja czasowników

Składnia

- zdania pojedyncze: oznajmujące, pytające, rozkazujące
- szyk wyrazów: prosty, przestawny i szyk zdania podrzędnie złożonego
- przeczenia: *nein, nicht, kein* i ich miejsce w zdaniu
- zdania współrzędnie złożone ze spójnikami i bezspójnikowe
- zdania podrzędnie złożone: dopełnieniowe, okolicznikowe przyczyny, warunkowe

V Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności ucznia

- prace klasowe
- kartkówki
- testy
- zadania domowe (prace pisemne i projekty)
- wypowiedzi ustne (na forum i podczas pracy w grupach)

Poziom A1 biegłości językowej wg ESOKJ, do realizacji podczas pracy z podręcznikiem *Magnet smart 1* w klasie VII szkoły podstawowej

1) Środki leksykalne i funkcje językowe realizowane w podręczniku *Magnet smart 1* i podlegające ocenie:

- powitania i pożegnania
- pytanie o samopoczucie
- pytanie o wiek, cenę, numer telefonu
- nazwy kolorów
- nazwy niektórych przedmiotów
- pytanie o imię i nazwisko, wiek, miejsce zamieszkania
- udzielanie podstawowych informacji o sobie
- określanie położenia miast
- określanie pochodzenia innych osób
- zainteresowania i aktywności w czasie wolnym
- potwierdzanie i zaprzeczanie
- wyrażanie upodobań
- wyrażanie opinii na temat sposobów spędzania wolnego czasu
- życie rodzinne (członkowie rodziny)
- określanie i nazywanie pokrewieństwa
- udzielanie informacji o własnej rodzinie
- przedstawianie innych osób i ich rodzin
- wyrażanie żalu, radości, sympatii, zdziwienia
- nazwy zwierząt domowych
- opisywanie charakteru i wyglądu innych osób
- wyrażanie opinii na temat osób i miejsc
- określanie miejsca spotkania
- składanie propozycji, przyjmowanie i odrzucanie propozycji
- szkoła
- przedmioty szkolne
- przybory szkolne
- formułowanie prośby, zgoda na spełnienie i odmowa spełnienia prośby

- określanie upodobań dotyczących przedmiotów szkolnych
- nazwy artykułów spożywczych, posiłków i potraw
- sformułowania związane z zamawianiem potraw w barze szybkiej obsługi
- nazwy części garderoby
- opisywanie wyglądu i stroju innych osób
- wyrażanie preferencji i upodobań dotyczących ubioru
- argumentowanie w czasie dyskusji

2) Środki gramatyczne realizowane w podręczniku *Magnet smart 1* i podlegające ocenie:

- forma grzesnościowa czasowników
- forma *möcht*-
- liczba mnoga rzeczowników
- liczebniki główne
- odmiana czasowników *finden, unterrichten i mögen*
- odmiana czasowników *sein i haben*
- odmiana czasowników w liczbie pojedynczej i mnogiej
- odmiana przymiotników po rodzajniku określonym w mianowniku i bierniku
- odmiana rzeczowników: mianownik i biernik
- określanie kierunku (*wohin?*)
- określanie miejsca (*wo?*)
- partykuły *zu* i *sehr* z przymiotnikiem
- przeczenie *kein*
- przeczenie *nicht*
- przyimki wymagające użycia celownika lub biernika
- przymiotniki
- rodzaj rzeczowników
- rzeczowniki złożone
- szyk wyrazów w zdaniu oznajmującym i pytającym
- wyrażanie przynależności (zaimki dzierżawcze, konstrukcja z *von*)
- zaimki osobowe
- zaimki wskazujące *der, die, das*
- zdanie pytające (pytania ogólne i szczegółowe)

3) Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia kryteriów oceny dopuszczającej, a deficyty w zakresie wiedzy i umiejętności nie pozwalają na kontynuację nauki na kolejnym etapie nauczania.

Zakres wiedzy i umiejętności	Poziomy wymagań edukacyjnych	Podstawowy poziom wymagań edukacyjnych (stopień realizacji wymagań: niski /podstawowy)		Ponadpodstawowy poziom wymagań edukacyjnych (stopień realizacji wymagań: średni / wysoki)	
		Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
Wiedza		Ocena dopuszczająca Uczeń: - zna niewielką liczbę podstawowych słówek i wyrażen z wymienionych zakresów tematycznych, - zna tylko podstawowe reguły gramatyczne, - w wymowie i w piśmie popełnia liczne błędy, co znacznie utrudnia komunikację - zadania leksykalno-gramatyczne wykonuje powoli i/lub z pomocą innych osób	Ocena dostateczna Uczeń: - zna bardzo podstawowe słownictwo i wyrażenia z wymienionych zakresów tematycznych, - popełnia dość liczne błędy w ich wymowie i zapisie -zna znaczną część podstawowych struktur gramatyczno-leksykalnych jednak z trudem je potrafi wykorzystać w komunikacji - zadania leksykalno-gramatyczne wykonuje powoli, ale samodzielnie	Ocena dobra Uczeń: - zna większość wprowadzonego słownictwa i wyrażen i z reguły poprawnie je wymawia oraz zapisuje -zna prawie wszystkie struktury gramatyczno-leksykalne i często używa ich w komunikacji - zadania wykonuje samodzielnie z nielicznymi usterkami	Ocena bardzo dobra Uczeń: - zna prawie wszystkie wprowadzone słówka i wyrażenia z wymienionych zakresów tematycznych, bezbłędnie je wymawia i zapisuje - zna wszystkie struktury gramatyczno-leksykalne i nie popełnia błędów w zadaniach i z łatwością stosuje je w komunikacji
		Ocena dopuszczająca Uczeń: - z reguły rozumie polecenia nauczyciela i teksty odsłuchowe (globalnie) oraz potrafi wykonać poprawnie	Ocena dostateczna Uczeń: - rozumie prawie wszystkie polecenia nauczyciela i teksty odsłuchowe (globalnie)	Ocena dobra Uczeń: - rozumie wszystkie polecenia nauczyciela i wykonuje większość zadań na rozumienie ze słuchu,	Ocena bardzo dobra Uczeń: - rozumie polecenia nauczyciela oraz potrafi z prezentowanych tekstów zrozumieć i
Umiejętności		Ocena dopuszczająca Uczeń: - z reguły rozumie polecenia nauczyciela i teksty odsłuchowe (globalnie) oraz potrafi wykonać poprawnie	Ocena dostateczna Uczeń: - rozumie prawie wszystkie polecenia nauczyciela i teksty odsłuchowe (globalnie)	Ocena dobra Uczeń: - rozumie wszystkie polecenia nauczyciela i wykonuje większość zadań na rozumienie ze słuchu,	Ocena bardzo dobra Uczeń: - rozumie polecenia nauczyciela oraz potrafi z prezentowanych tekstów zrozumieć i
1. receptywne (słuchanie/czytanie)		Ocena dopuszczająca Uczeń: - z reguły rozumie polecenia nauczyciela i teksty odsłuchowe (globalnie) oraz potrafi wykonać poprawnie	Ocena dostateczna Uczeń: - rozumie prawie wszystkie polecenia nauczyciela i teksty odsłuchowe (globalnie)	Ocena dobra Uczeń: - rozumie wszystkie polecenia nauczyciela i wykonuje większość zadań na rozumienie ze słuchu,	Ocena bardzo dobra Uczeń: - rozumie polecenia nauczyciela oraz potrafi z prezentowanych tekstów zrozumieć i

<p>2. produktywne (mówienie/pisanie)</p>	<p>niektóre zadania na rozumienie ze słuchu, jeśli prezentowane teksty są dobrej jakości i zawierają jednoznaczne informacje oraz są powtarzane kilkakrotnie</p> <p>- potrafi zrozumieć ogólnie bardzo proste teksty pisane, jeśli zawierają wszystkie znane mu słownictwo i struktury</p> <p>- potrafi z pomocą rozmówcy odpowiedzieć na pytania o swoje dane osobowe, rodzinę, czynności dnia codziennego,</p> <p>- potrafi wypowiedzieć proste życzenie lub zadać pytanie na tematy codzienne dotyczące go osobiście, z trudnością nawiązuje komunikację z powodu błędnej wymowy i intonacji oraz nieznamośi struktur gramatycznych</p> <p>- potrafi napisać bardzo proste, wcześniej poznane zdania i wyrażenia, z trudnością tworzy</p>	<p>- potrafi wykonać większość zadań na rozumienie ze słuchu, jeśli może kilkakrotnie odsłuchać teksty, a materiał jest powoli prezentowany</p> <p>- rozumie ogólnie proste teksty pisane w zakresie znanych mu tematów i struktur, a także niektóre informacje szczegółowe</p> <p>- potrafi odpowiedzieć na pytania dotyczące go osobiście oraz z niewielką pomocą krótko opowiedzieć o sobie i zadać proste pytanie rozmówcy na tematy dotyczące życia codziennego, komunikację zakłócają dość liczne błędy w wymowie, intonacji lub w strukturach gramatycznych</p> <p>- potrafi napisać według wzoru krótkie, kilkuwyrazowe teksty, które zawierają wprawdzie liczne</p>	<p>potrafi także zrozumieć informacje szczegółowe zawarte w tekście</p> <p>- czyta ze zrozumieniem większość tekstów na poznane tematy, potrafi podać ogólny sens tekstu i większość informacji szczegółowych</p> <p>- potrafi w prosty sposób wypowiedzieć się i zareagować na większość poznanych tematów dotyczących osób i czynności życia codziennego, wyrazić prostymi środkami swoje upodobania i opinie, komunikacji nie zakłócają nieliczne błędy wymowy lub intonacji</p> <p>- potrafi napisać według wzoru oraz często samodzielnie zdania oraz</p>	<p>wyselekcjonować potrzebne informacje, nie ma większych problemów z wykonaniem zadań odsłuchowych</p> <p>- rozumie globalnie i szczegółowo prawie wszystkie teksty pisane, potrafi wykonać wszystkie zadania związane z tekstem</p> <p>- wypowiada się i reaguje dość swobodnie, prostymi strukturami na prawie wszystkie poznane tematy z życia codziennego dotyczące jego samego i innych osób, wyraża w prosty sposób preferencje, upodobania i opinie swoje i innych osób</p> <p>- samodzielnie lub według wzoru tworzy kilkuzdaniowe teksty pisane, stosując urozmaicone słownictwo i</p>
--	--	--	--	--

	kilkuwyrazowe teksty, jednak zawierają one sporo błędów ortograficznych, gramatycznych i składniowych, co znacznie utrudnia ich komunikatywność	błędy, ale są dość komunikatywne	kilkudzaniowe teksty, stosując poznane słownictwo i struktury, nieliczne usterki nie ograniczają komunikatywności tekstów	poznane struktury
--	---	----------------------------------	---	-------------------

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie kryteria oceny bardzo dobrej, a także wykazuje się dodatkowymi umiejętnościami i wiedzą wykraczającą poza wymagania oceny bardzo dobrej.

4) Ogólne zasady oceniania

Zgodnie z programem nauczania oraz w oparciu o *Wewnętrzne Zasady Oceniania* nauczyciel, dokonujący oceny wiedzy i umiejętności ucznia na lekcji języka niemieckiego w szkole podstawowej, powinien uwzględnić następujące wskazówki:

1. Wiedza i umiejętności uczniów powinny być sprawdzane możliwie jak najczęściej, np. po każdej przeprowadzonej lekcji, po szeregu lekcji na dany temat lub po zakończeniu kolejnego rozdziału w podręczniku.
2. Kontrola wiedzy i umiejętności uczniów może przyjmować dwie formy: pisemną i ustną, dzięki czemu uczeń ma możliwość otrzymania pełnej i systematycznej informacji na temat przebiegu swojego procesu uczenia się.
3. Uczeń powinien mieć możliwość samodzielnej ewaluacji własnych postępów w nauce poprzez regularne wypełnianie testów i zadań przeznaczonych do samooceny, jak również poprzez inne formy samooceny wprowadzone przez nauczyciela.
4. W ocenie różnorodnej pracy projektowej, jak: projekty językowe i realizacyjne, klasowe i międzyklasowe konkursy recytatorskie i konkursy piosenki, projekty internetowe i in. pod uwagę brane jest w znacznym stopniu zaangażowanie uczniów w wykonywane zadanie.
5. Podczas lekcji języka niemieckiego oceniana jest również aktywność uczniów. Za trzy plusy uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą.
6. Brak pracy na lekcji może być oceniony minusem (za trzy minusy uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną)
7. Ocena klasyfikacyjna śródroczna i roczna jest średnią ważoną wyliczoną z ocen cząstkowych uzyskanych w danym semestrze.

Waga przedstawia się następująco:

sprawdziany – 3x

kartkówki - 2x

odpowiedź ustna -2x

pozostałe oceny – 1x

Ocena roczna uwzględnia wszystkie oceny za pierwszy semestr.

8. Uczeń może uzyskać o jedną ocenę wyższą niż przewidywana śródroczna (końcoworoczna) ocena klasyfikacyjna z języka niemieckiego. Szczegóły w Statucie Szkoły..

9. Pisemne formy testów, kartkówek i sprawdzianów są oceniane zgodnie z wymaganą ilością punktów na daną ocenę według następującej skali:

- 99% – 100% – ocena celująca
- 90% – 98% – ocena bardzo dobra
- 75% – 89% – ocena dobra
- 50% – 74% – ocena dostateczna
- 30 – 49% - ocena dopuszczająca
- 0% – 29% – ocena niedostateczna.

10. Uczeń ma prawo do poprawy każdej oceny jeden raz w semestrze w formie i terminie ustalonym z nauczycielem. Ocena poprawiona jest wpisywana do dziennika obok wcześniej otrzymanej oceny. Pod uwagę brane są obie oceny.

11. Uczeń może być jeden raz w ciągu semestru nieprzygotowany do zajęć lekcyjnych. W takim przypadku nauczyciel zobowiązany jest odnotować tę informację w dzienniku lekcyjnym. Każde kolejne nieprzygotowanie skutkuje oceną niedostateczną.

12. Uczeń może jeden raz w ciągu semestru zgłosić brak zadania domowego. W takim przypadku nauczyciel zobowiązany jest odnotować tę informację w dzienniku lekcyjnym. Kolejny brak zadania skutkuje oceną niedostateczną.

13. Nieprzygotowanie do pracy klasowej jest przyjmowane jedynie w przypadku dłuższej choroby lub wydarzeń losowych potwierdzonych przez rodziców (prawnych opiekunów) lub wychowawcę. W przypadku nieobecności ucznia na pracy klasowej, uczeń ma obowiązek napisać ją w wyznaczonym przez nauczyciela terminie zgodnie z ustaleniami zawartymi w Statucie Szkoły.

14. Przy ocenie prac pisemnych ucznia z trudnościami w nauce pod postacią dysleksji, dysgrafii i dysortografii nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne – zgodnie z zaleceniami zawartymi w opinii Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

.....
podpis nauczyciela

.....
podpis rodzica